Påvirkning på Markfirben i forbindelse med et projekt på Fjellerup Strand

Udarbejdet for Norddjurs Kommune af:
Bio-Con v/ Mathias Fløe Holm
Hovhedevej 13
8370 Hadsten

Dato: 27/7 2021

Indholdsfortegnelse

Baggrund 2
Undersøgelsesområdet 2
Fremgangsmåde 3
Resultater 3
Allerede kendte bestande 4
Vurdering af påvirkning på Markfirben samt vurdering af tilstedeværelsen 4
Nedslag 1 5
Nedslag 2 8
Nedslag 3 9
Nedslag 4 10
Litteraturliste 11

Baggrund

I forbindelse med et projekt ved Fjellerup Strand (som der kan læses nærmere om her (PDF)), ønsker Norddjurs Kommune at få en vurdering på tilstedeværelsen af bilag IV-arten Markfirben, samt en vurdering på hvilke påvirkninger projektet vil have på arten.
Projektet indebærer etablering af en række turistattraktioner på 4 forskellige placeringer (herefter betegnet "nedslag") langs stranden. Disse ses nedenfor på *Figur 1*

Figur 1: Placering af de 4 nedslag. Kilde: https://naturstyrelsen.dk/media/137331/strandliv-fjellerup-strand.pdf

Undersøgelsesområdet

Det har været særligt højt prioriteret at undersøge områderne mellem og i umiddelbar nærhed af nedslagene. Dog har undersøgelsesområdet også, jf. kommunens egne ønsker, været udvidet til en strækning på ca. 1,5 km fra de ydre nedslag (nedslag 1 og 4), se *Figur 2.*

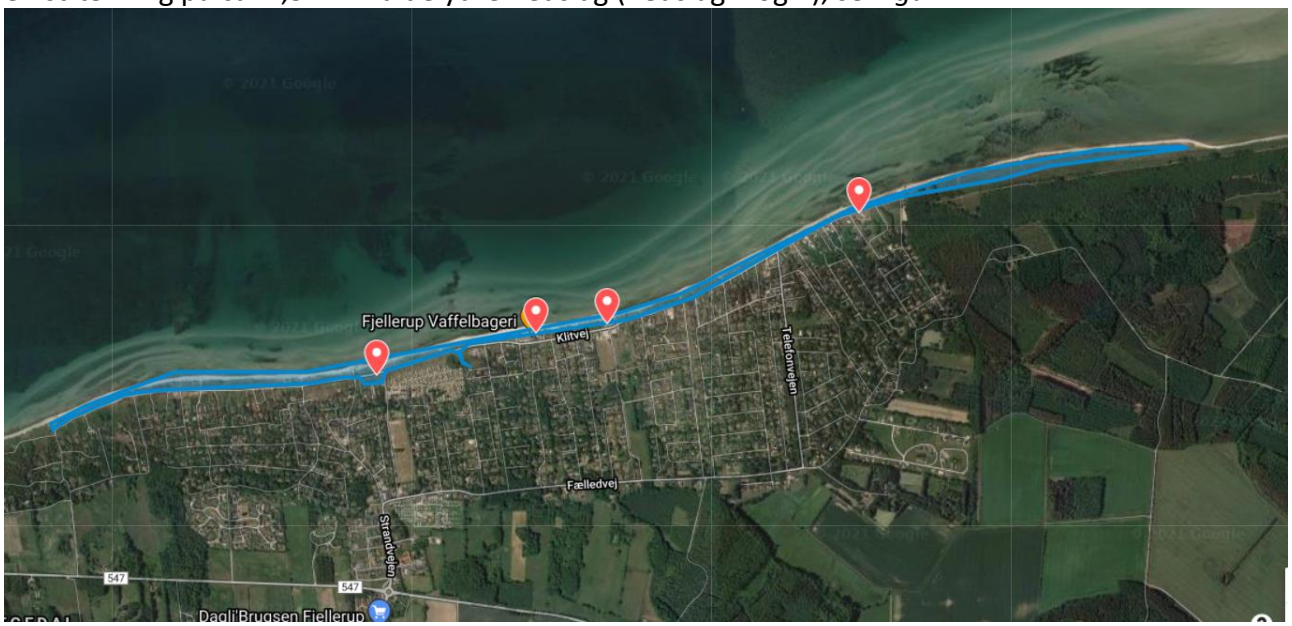

Figur 2: Overordnet undersøgelsesområde (blå polygon) og placering for nedslagene (røde markører). Kilde: Projektets Google Maps-kort

Fremgangsmåde

Hele området er blevet dækket mindst en gang. Nogle af lokaliteterne er undersøgt 2-3 gange, heriblandt områderne omkring nedslagene.

De to første dage blev lagt i starten af juni (hhv. d. 1/6 og 10/6), hvor de solbadende dyr kan findes nær deres overvintrings- og/eller ynglepladser. Dette er det bedste tidspunkt til eftersøgning af Markfirben, og hele området blev således dækket disse dage. Normalt siger man dog, at sådanne ture helst skal lægges i perioden medio april til ultimo maj, men sæsonen var i år forsinket og som resultat deraf også markfirbenenes parringstid.
Den sidste tur blev lagt i juli (d. 3/7), og bestod i at genbesøge allerede undersøgte lokaliteter. Markfirbenene kan typisk findes lidt mere spredt i landskabet på denne årstid.

Turene blev så vidt muligt lagt på dage med temperatur på omkring 20 grader og vekslende skydække – i hvert fald først på dagen.

På turene blev der primært kigget efter selve firbenene, både voksne som ungdyr, men der blev også holdt øje med potentielle Markfirben-huller, som kunne indikere tilstedeværelse af en bestand. Alle observationer blev indtastet på Naturbasen.

Resultater

En hun af Markfirben sås ca. 800 meter vest for Nedslag 1. Der blev ikke fundet andre tegn på tilstedeværelse af arten.

Skovfirben blev fundet flere steder i området, ligesom Hugorm og Snog blev observeret. Østligt i undersøgelsesområdet sås Stålorm. Der blev således konstateret alle danske krybdyr ved undersøgelsen. De præcise placeringer for fundene fremgår af kortet her (lag kan til- og fravælges i menuen til venstre).

Figur 3: Ung hugorm i den vestlige del af området

Allerede kendte bestande

Jf. Naturbasen er der ved Hegedal Strand nord for Enebærstien en bestand af Markfirben. Denne er placeret 1,7 km vest-sydvest for Nedslag 1.
Den nærmeste sandsynlige bestand øst for området er ved Bønnerup Strand ca. 5,8 km øst for Nedslag 4.

Vurdering af påvirkning på Markfirben samt vurdering af tilstedeværelsen

Det undersøgte område er overvejende præget af ret fladt eller svagt nordvendt terræn. Nogle steder er der mere kuperet klitlandskab samt nogle mindre sydvendte vejskråninger, især øst for Nedslag 1. Placeringen af disse mere kuperede områder kan ses nedenfor på *Figur 4* eller på kortet her. Der er ikke nogen typiske stejle, sydvendte Markfirben-skråninger i området, men det kan ikke helt udelukkes, at arten har en eller flere små bestande i områdets klitlandskaber, om end det vurderes at være usandsynligt. Små bestande kan dog være vanskelige at påvise.

Nedslagene er ikke placeret ved disse kuperede områder (se dog beskrivelsen under Nedslag 1 nedenfor), og det vurderes derfor at de pågældende projektområder ikke anvendes som yngle- eller rasteområde af arten. Den samlede vurdering er således at projektet ikke har nogen negativ påvirkning på Markfirben, da artens økologiske funktionalitet vil være upåvirket.

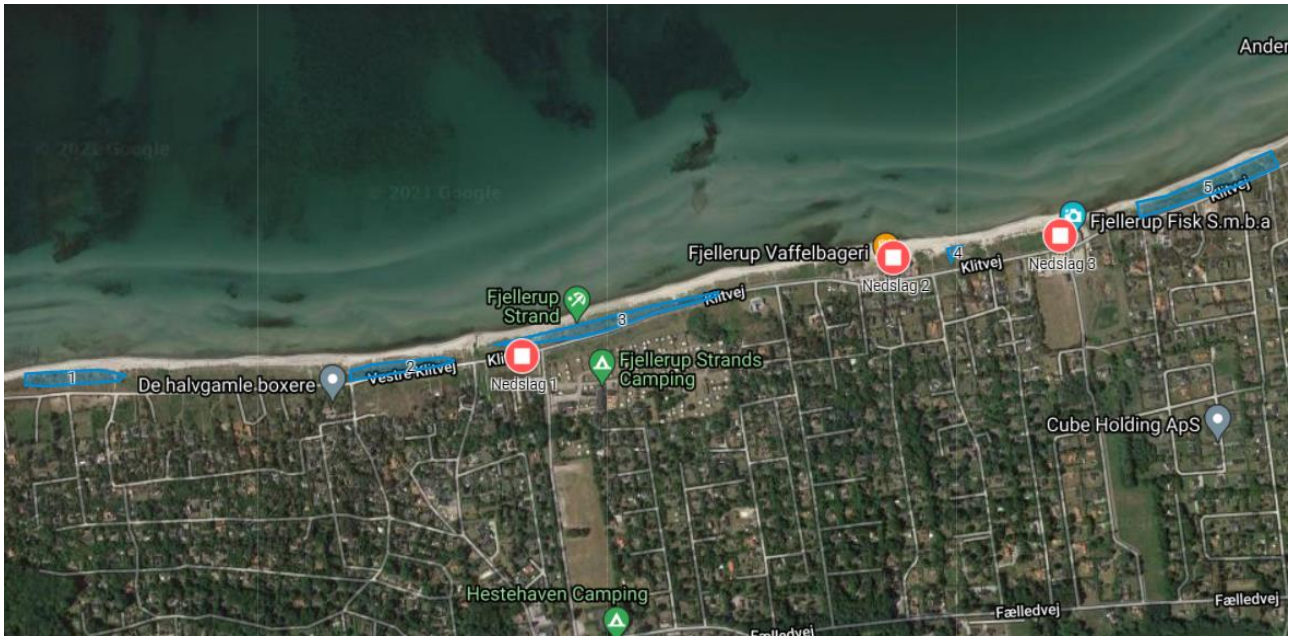

Figur 4: Blå polygoner: Mere kuperede områder, med lille sandsynlighed for bestande af Markfirben. Røde markører: Nedslag 1-3. Kilde: Projektets Google Maps-kort

De nærmere detaljer om Nedslag 1 gennemgås i det følgende. De øvrige nedslag gennemgås kort.

Nedslag 1

Ved Nedslag 1 ønskes etablering af "Ophold med udsigt" på et mindre areal syd for Vestre Klitvej. Stolper til leg og ophold ønskes etableret på stranden og i vandet.

Figur 5 Kilde: https://naturstyrelsen.dk/media/137331/strandliv-fjellerup-strand.pdf

Figur 6: Placering for ophold med udsigt, foto taget i vestlig retning.

Terrænet ved Nedslag 1 er overvejende fladt, jf. ovenstående *Figur 6*.

Dog er området nord for Klitvej, mod det skitserede areal til "Stolper til leg og ophold", bestående af mere kuperet klitlandskab jf. *Figur 7* nedenfor. Stolperne vil kun blive etableret på stranden og i vandet, hvorfor Markfirben ikke vil blive påvirket, selv hvis arten mod forventning skulle have en forekomst i klitterne her. Dog er dette udsagn med det forbehold, at klitterne ikke beskadiges i

forbindelse med etableringen, f.eks. af motorkøretøjer. Af et forsigtighedsprincip bør kun eksisterende sandstier anvendes til kørsel.

Figur 7: Klitlandskab nord for Klitvej ved Nedslag 1.

Markfirben blev overraskende fundet i et enkelt eksemplar ca. 800 meter vest for Nedslag 1, se placering på næste side på *Figur 8* og habitat på *Figur 9*.

Det er umiddelbart usandsynligt at arten har en egentlig bestand på fundstedet, da lokaliteten, såvel som tilstødende arealer, ikke vurderes at være oplagte yngleområder. Det mest sandsynlige er, at der er tale om et strejfende eksemplar fra den kendte bestand ved Hegedal Strand. Alternativt kunne eksemplaret stamme fra en ukendt, nærmere forekomst mod sydvest, hvor der er flere egnede skråninger. Det er almindeligt at nogle individer begiver sig udenfor en bestands normale levested, og her kan findes på lokaliteter, som ikke omfatter faste yngle- eller rasteområder.

Fundet er gjort for langt fra Nedslag 1, til at en evt. bestand nær fundstedet kan blive påvirket af projektet. Fundet vidner dog om, at der er chance for at støde på Markfirben i området. Sandsynligheden falder jo længere øst på man kommer, efterhånden som afstanden til den kendte bestand ved Hegedal Strand bliver større. Dette er blandt andet vurderet på baggrund af landskabets udseende, og det faktum at Markfirben ofte er udsat for væsentlig prædation fra medbragte huskatte, som kan udrydde hele kolonier af arten (Fog et al., 2001). I et tæt bebygget sommerhusområde som Fjellerup Strand er dette en reel trussel.

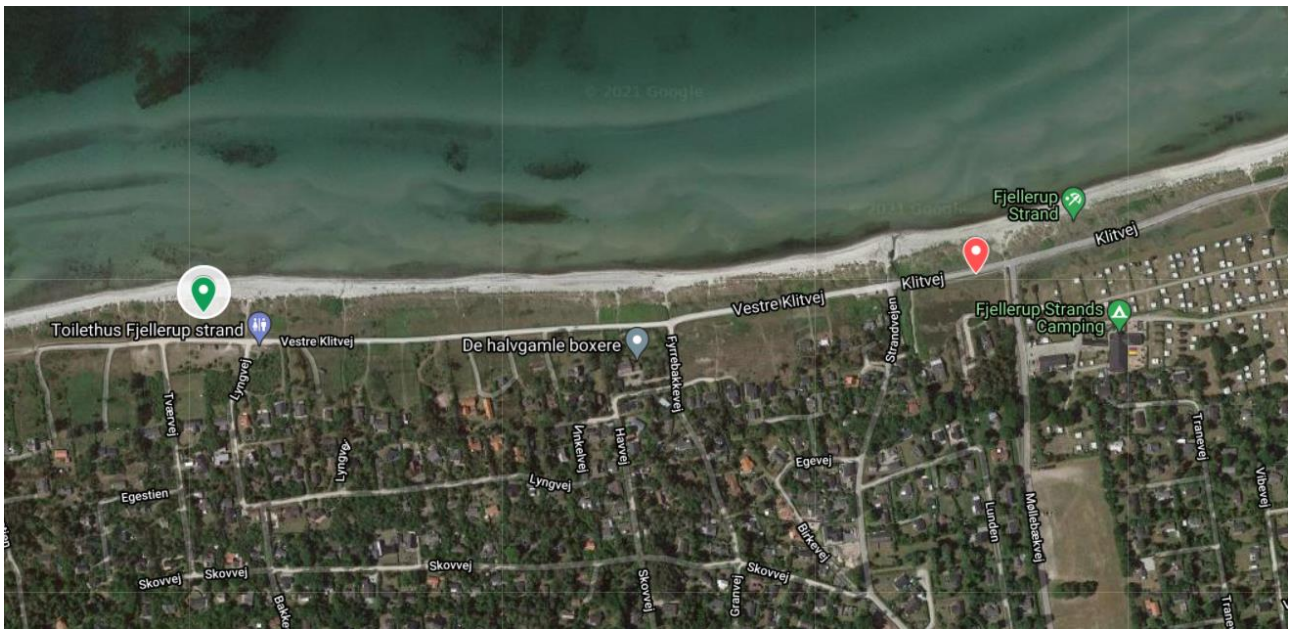

Figur 8: Markfirben (grøn markør) og Nedslag 1 (rød markør). Kilde: [Projektets Google Maps-kort]

Figur 9: Fundsted for Markfirben. Firbenet forsvandt ind i egebusken centralt i billedet inden det kunne fotograferes.

Nedslag 2

Ønskede tiltag fremgår af *Figur 10* nedenfor

Figur 10 Kilde: https://naturstyrelsen.dk/media/137331/strandliv-fjellerup-strand.pdf

Figur 11: Foto taget mod vest ved skitseret opholdsareal i østlig del på figur 8.

Jf. *Figur 4* er der en sydvendt skråning ved en sommerhusgrund øst for Nedslag 2. Projektet vurderes dog ikke at have nogen indflydelse på en evt. bestand af Markfirben her.

Nedslag 3

Ønskede tiltag fremgår af *Figur 12* nedenfor

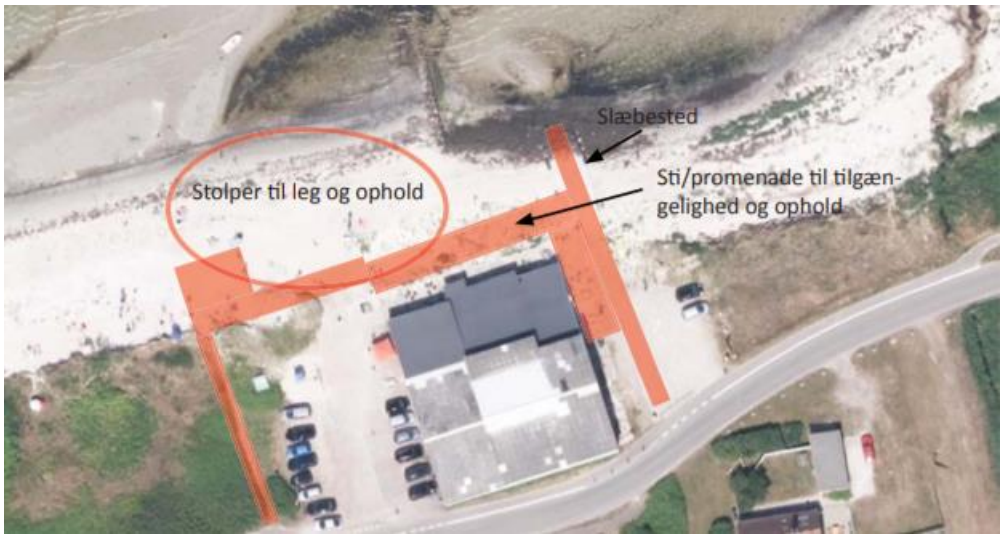

Figur 12 Kilde: https://naturstyrelsen.dk/media/137331/strandliv-fjellerup-strand.pdf

Figur 13: Foto taget mod øst. Det er en knold med klitvegetation her, men ikke noget der vurderes egnet for Markfirben.

Øst for nedslaget er der mere kuperet terræn med bevoksning med hedelyng og revling. Projektet vurderes ikke at have indflydelse på en evt. forekomst af Markfirben her.

Nedslag 4

Ønskede tiltag fremgår af *Figur 14* nedenfor

Figur 14 Kilde: https://naturstyrelsen.dk/media/137331/strandliv-fjellerup-strand.pdf

Figur 15: Foto taget fra Klitvej mod nordvest.

Det største planlagte indgreb i området her er etablering af nye p-pladser syd for Klitvej. Området er karakteriseret ved meget fladt terræn og er uegnet for Markfirben.

Litteraturliste

Fog, K., Schmedes, A. & Rosenørn de Lasson, D. (2001). Nordens padder og krybdyr. GEC Gads Forlag, København.